

bring til Kreditforeningerne om igen at gaa bort fra den Virksomhed, som de saaledes have udøvet i en Række, og Spørgsmaalet vil da blive dette: Hvorfor skal man tvinge Kreditforeningerne til at gaa bort fra det, som nu altsaa har været godt og forsvarligt i længere Tid? Det vil man ikke kunne komme til; der vil være for store Fordringer, der komme frem ikke alene fra de bestaaende Kreditforeningers Side, men ogsaa fra Laantagernes Side, Fordringer, der ville kunne lyde med endnu mere Styrke end de Fordringer, der nu fremsættes fra Aararernes Side, og baade Folketinget og sikkert ogsaa Landstinget til den Tid ville være nødt til at bøje sig for disse Krav. Om Regeringen kan staa imod, er et andet Spørgsmaal; jeg anser det for tvivlsomt nok. Det, der for mig er det værste ved denne Foranstaltning, er det Baand, vi lægge paa Fremtiden — som det forekommer mig — et aldeles utiladeligt Baand, idet vi skulle disponere over, hvorledes Statens Kredit skal være stillet i langsomme Tider. — Nu ved jeg meget vel, at ærede Medlemmer raisonere som saa: Det har ingen Fare, denne Statsgaranti vil ikke medføre nogen Fare for Statens Kredit. — Her er det i Virkeligheden saa, at Tro staar mod Tro; Bevis kan ikke føres, det indrømmer jeg. Der staar jeg med min Tro, og ærede Medlemmer kunne staa med deres. Men een Ting tror jeg, man skal indrømme mig, og det er, at naar vi staa saa stærkt imod hinanden, hver med sin Overbevisning, er det forsigtigt og rigtigst ikke at handle, navnlig i et Forhold som dette. Her gælder det virkelig om, at man kan mødes og enes i en Overbevisning med hinanden, og at man ikke kommer til en saa vigtig Foranstaltning som denne, blot fordi Overbevisningerne ere delte, og vi staa hver med sin mod hinanden uden at kunne overbevise hinanden.

Man siger jo saa om Statsgarantien, at den vil aldrig blive effektiv. Man har sagt, at saa skal hele Landbruget og alle Grundejendomme være ødelagte, inden det kan komme dertil. Men det er efter min Opfattelse fuldstændig urigtigt. Det, som Statsgarantien vil bevirke, er en Forandring, og en meget væsentlig Forandring, i Kreditforeningernes Forhold til Staten og Statskassen. Jeg indrømmer fuldstændig, at det er et Tankeeksperiment, naar man taler om, at Grundejendommene virkelig skulde komme ned til Nul, og alt, hvad der kan siges i den Retning, hører i Virkeligheden ikke hjemme noget Steds. Men det er heller ikke det, der er Spørgsmaal om. Spørgsmaalet er

kun dette, om der ikke kan opstaa vanskelige Tider for Kreditforeningerne, saaledes, at de blive nødsagede til at tage til deres Reserverfond, og det vil ingen af os kunne nægte. Det er umuligt at kunne bestride, at saadanne vanskelige Tider kunne komme, som ville vise sig deri, at Kreditforeningerne blive nødsagede til at overtage Panter i stor Mængde, og naar det sker, ville Reserverfondene skifte Karakter. Medens de nu gennemgaaende bestaa i Kasseobligationer, der ere henlagte til Raadighed i vanskelige Tider, saaledes at de kunne realiseres, naar det gælder om at skaffe Kontanter, kunne sælges, naar man ikke ser Udvej til at betale Laanene tilbage, saa ville Reserverfondene til den Tid komme til at bestaa i overtagne Panter, og Kasseobligationerne gaa deres Vej. Men dermed er i Virkeligheden vedkommende Kreditforening bragt i stor Forlegenhed. Den vil ikke kunne rejse kontante Penges, fordi den ikke har Sikkerhed mere at stille derfor, og samtidig dermed ville Fordringerne til dem med Hensyn til at udrede kontant Tilskud være blevet forøgede i betydelig Grad. Det gælder om at holde Panterne saa længe gaaende, at man kan realisere dem igen med nogenlunde Dækning af det, man har staaende i dem, og det gælder om at holde Panterne i ordentlig Stand. En Kreditforening vil ikke kunne drive sine Panter med Overflod, tværtimod vil den have Underflod, og skal man sætte en Landejendom, fra hvilken Gjæren er gaaet med Gæld til det yderste, i tilbørlig Stand, vil Folgen blive den, at den kræver store Tilskud. — Saaledes vil det gaa. Men naar denne Situation kommer til at foreligge for en Kreditforening — jeg tænker mig slet ikke, den skulde komme til at foreligge for alle Kreditforeninger, paa ingen Maade — tør jeg indstaa for, at det, Kreditforeningen først og fremmest vil gøre, naar den har Statsgaranti, er at gaa til Staten og forlange Hjælp. Derom er der ingen Tvivl, og jeg gad se, hvorledes man vil staa imod denne Fordring, naar den baseres paa det Forhold, at Staten har garanteret Kapital og Renter af samtlige Kreditforeningers Kasseobligationer. Der behøves kun en Hensigt til, at Kreditforeningen ikke har Kapitaler til at betale Renterne til Terminerne og til at betale de Obligationer, der ere udtrukne til Indløsning, saa er Staten for sin egen Kredits Skyld og for sit gode Navns og Rygtes Skyld nødsaget til at træde til. Det er i Virkeligheden Kreditforeningerne, der ville have Overtaget over Staten, medens det er Staten, der skulde føre Tilsyn med Kreditforeningerne.

Naar man saa til sidst spørger: hvad